

Pripremila: Marina Marković Fijan, dipl.ing.agr.

Novi zakon o zadrugama (N.N. 34 / 11)

Novi Zakon o zadrugama (dalje: Zakon) stupio je na snagu 31. ožujka 2011. godine. Regulira prava i obveze osnivača novih zadruga, kao i usklađenje postojećih zadruga sa novim Zakonom koje se mora provesti do 31. ožujka 2012. godine. Glavni izvor akata Zakona naveden je Zakon o uvođenju Europske zadruge – Societas Cooperative Europaea

(SCE) koji bi trebao stupiti na snagu danom prijema RH u EU. Zadruga je definirana kao *dragovoljno, otvoreno, samostalno i neovisno društvo kojim upravljaju njezini članovi, a svojim radom i drugim aktivnostima, ili korištenjem njezinih usluga, na temelju zajedništva i uzajamne pomoći ostvaruju, unapređuju i zaštićuju svoje pojedinačne i zajedničke gospodarske, ekonomske, socijalne, obrazovne, kulturne i druge potrebe i interese i ostvaruju ciljeve zbog kojih je zadruga osnovana.*

Novim Zakonom za zadruge prestaje vrijediti primjena propisa kojima se uređuju odnosi u ortakluku, već zadruga djeluje kao **tvrtka**, te za nju vrijede **Zakoni o trgovačkim društvima.**

OSNIVANJE ZADRUGA

Za osnivanje zadruge umjesto 3, novim Zakonom je propisano minimalno 7 osnivača

(potpuno poslovno sposobne fizičke i pravne osobe). Osnivači postaju članovi upisom u imenik članova zadruge. Sazivaju osnivačku skupštinu kojoj predsjedja jedan od osnivača, a odluke se donose većinom glasova osnivača. Skupština donosi pravila zadruge, a članovi potpisuju izjavu o prihvaćanju tih pravila, koja sadrži: ime i prezime, datum rođenja, prebivalište, OIB, broj i oznaku osobne identifikacijske isprave fizičke osobe, odnosno tvrtku, sjedište i OIB pravne osobe. **Pravila zadruge su osnivački i temeljni akt zadruge**, koji nakon donošenja potpisuje predsjednik skupštine i vrši se ovjera potpisa kod javnog bilježnika, a sadrže odredbe o :

- tvrtki, sjedištu i predmetu poslovanja
- unutarnjem ustroju (imenovanju skupštine, nadzornog odbora i upravitelja te njihovim pravima i obvezama, načinu donošenja odluka i dr. pitanjima)
- uvjetima i načinu stjecanja članstva, visini osnovnog uloga (minimalni iznos 1.000,00 kn po članu), obvezama i odgovornostima članova, te uvjetima i načinu prestanka članstva
- zastupanju i predstavljanju zadruge te pravima i ovlastima upravitelja
- imovini zadruge i načinu raspolaganja imovinom

- raspodjeli dobiti ili pokriću gubitka, rezervacije za obvezne pričuve
- informiranju članova i poslovnoj tajni
- statusnim promjenama i prestanku zadruge, te drugim pitanjima važnim za poslovanje zadruge

Upisom u sudski registar mjesno nadležnog trgovačkog suda zadruga postaje pravna osoba.

U sudski registar upisuje se: tvrtka, sjedište, OIB, predmet poslovanja zadruge; datum održavanja osnivačke skupštine; ime, prezime i OIB upravitelja; ovlasti za zastupanje zadruge; ime, prezime i OIB članova nadzornog odbora; te odgovornost članova za obveze zadruge ako je propisano pravilima zadruge.

ČLANSTVO U ZADRUGI

Članom zadruge može se postati i nakon osnivanja, sa jednakim pravima i obvezama kao i osnivači. **Sve promjene u članstvu upisuju se u imenik članova koji je zadruga dužna voditi i kao isprava čuva se trajno.** Članstvo nije prenosivo i prestaje sporazumom zadruge i člana, smrću fizičke osobe, brisanjem iz registra obrtnika ili sudskog registra za pravne osobe, osobnim zahtjevom člana, isključenjem člana ili prestankom zadruge.

TIJELA ZADRUGE

Najviše tijelo u zadrugi je skupština zadruge koju čine svi članovi zadruge.

Skupština:

- donosi pravila i druge akte zadruge; bira i opoziva predsjednika skupštine, članove nadzornog odbora i upravitelja; donosi poslovni plan i financijski plan zadruge, usvaja financijska i poslovna izvješća, odlučuje o raspodjeli dobiti ili pokriću gubitka; odlučuje o raspolaganju imovinom; odlučuje o zaštiti prava članova, o statusnim promjenama i prestanku zadruge

Sjednica skupštine saziva se po potrebi, najmanje jednom godišnje, a **zapisnici o vođenju sjednice čuvaju se trajno.** Za održavanje sjednice i donošenje odluka potrebna je prisutnost većine članova ili njihovih opunomoćenika. Za donošenje pravila zadruge i odluke o statusnim promjenama ili prestanku zadruge potrebna je dvotrećinska većina glasova svih članova zadruge.

Nadzorni odbor je obavezan za zadruge koje imaju više od dvadeset članova. Sastavljen je od neparnog broja članova (najmanje 3), a jedan član može biti osoba izvan zadruge. Mandat nadzornog odbora traje četiri godine, za vrijeme kojih obavlja :

- nadzor nad zakonitošću vođenja poslova, raspravlja o financijskim i poslovnim izvješćima, daje mišljenje o raspodjeli dobiti, skupštini podnosi izvješća o svom radu i rezultatima nadzora.

Upravitelj predstavlja i zastupa zadrugu tokom svog petogodišnjeg mandata.

Na odgovornost koju članovi nadzornog odbora ili upravitelj za štetu koju svojim radom ili propustom prouzroče zadruzi primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o trgovačkim društvima.

IMOVINA ZADRUGE

Imovina zadruge pripada zadruzi, a čine ju uložci članova, sredstva stečena obavljanjem djelatnosti ili drugih aktivnosti zadruge. Uložci članova mogu biti osnovni i dodatni. Osnovni ulog članovi uplaćuju u trenutku pristupanja zadruzi i jednak je za sve članove, a visinu određuje skupština, kao i visinu dodatnog uloga koji je također jednak za sve članove. Ulog članova upisuje se u imenik članova. Nakon prestanka članstva ulog se vraća članu. Ako osoba koja nije član zadruge uplaćuje ulog prava i obveze ulagača reguliraju se ugovorom i ulog se prikazuje u poslovnim knjigama.

POSLOVANJE ZADRUGE

Zadruga može poslovati s ciljem stjecanja dobiti ili udovoljavanja potreba svojih članova bez namjere stjecanja dobiti. Za obavljanje djelatnosti može zapošljavati radnike.

Prava i obveze zadruge i člana, vezana uz plasman ili nabavu roba ili usluga, korištenje usluga zadruge te druga pitanje od zajedničkog interesa zadruge i član reguliraju ugovorom. U skladu s ugovorom zadruge i član dijele prihod ostvaren plasmanom zajedničkog proizvoda ili usluga, razmjerno sudjelovanju u zajedničkom poslu.

U pravnom prometu zadruge nastupa u svoje ime i za svoj račun, osim ako ugovorom nije određeno da za potrebe člana nastupa u svoje ime a za račun člana ili u ime člana i za račun člana.

Iz ostvarene dobiti pokriva se eventualni gubitak iz prethodnih razdoblja, zatim najmanje 30% od preostale dobiti izdvaja se za razvoj zadruge i najmanje 5% za obvezne pričuve do visine ukupnog uloga članova. Preostali dio dobiti može se isplatiti članovima ili uplatiti kao dodatni ulog. Zadruge koje posluju s ciljem zadovoljavanja potreba članova višak prihoda, nakon podmirenja eventualnih manjkova, prenosi u slijedeću godinu.

Pravilima zadruge može biti predviđeno da članovi zadruge ne mogu bez suglasnosti skupštine samostalno obavljati djelatnosti i plasirati na tržište svoje proizvode i usluge, niti biti osnivač trgovačkog društva ili član druge zadruge koja obavlja iste djelatnosti kao i zadruge. Također pojedine podatke o poslovanju u skladu sa pravilima zadruge, zadruge može proglasiti tajnim s obvezom za sve članove i radnike da čuvaju poslovnu tajnu za vrijeme i tri godine nakon prestanka članstva.

ODGOVORNOST

Zadruga u pravnom prometu odgovara svom svojom imovinom za svoje obveze, ali ne odgovara za obveze svojih članova, i članovi ne odgovaraju za obveze zadruge osim ako nije došlo do zloupotrebe okolnosti da po Zakonu ne odgovaraju za obveze zadruge.

PRESTANAK ZADRUGE

Zadruga prestaje brisanjem iz sudskog registra. Razlozi mogu biti odluka skupštine, pripajanje drugoj zadruzi, podjela na više zadruge, pravomoćna odluka suda o brisanju iz registra po službenoj dužnosti, ne dostavljanje godišnjih financijskih izvještaja u skladu s propisima, poslovanje 6 mjeseci sa nedovoljnim brojem članova.

U slučaju likvidacije zadruge imovinom se namiruju vjerovnici i vraća se ulog članovima, a ostatak imovine pripada jedinicama lokalne samouprave koje prenose tu imovinu drugoj zadruzi iste djelatnosti na tom području putem natječaja.

HRVATSKI SAVEZ ZADRUGA

Sve zadruge sa sjedištem u RH obavezno su članovi HSZ, a članstvo stječu danom upisa u sudski registar. Sjedište HSZ je u Zagrebu, a sredstava za rad osiguravaju iz članarina, prihoda od imovine, naknada za usluge i sl.

HSZ pruža stručnu pomoć zadrugama i članovima; promiče i zastupa interese zadruge pred tijelima državne i lokalne samouprave; brine o provođenju zadružnih načela, promiče zadrugarstvo izdavanjem biltena, časopisa, stručne literature; vodi evidenciju o proizvodima i uslugama članica; provodi stručno osposobljavanje i savjetovanje iz zadrugarstva; daje mišljenje državnim tijelima kod donošenja propisa iz područja zadrugarstva; promiče suradnju članova radi boljih poslovnih odnosa na domaćem i inozemnom tržištu; vodi evidenciju zadruge i ostalih članova.

HRVATSKI POLJOPRIVREDNI ZADRUŽNI SAVEZ

Zagreb, Amruševa 8
tel: 01/4922-935, fax: 01/4922-936
www.hzs.hr e-mail: hpzs@zg.t-com.hr

Ž.R.: 2390001-1100364650
MB: 03222802
OIB: 61413943701